

# אלוהים, שחרר אותנו!

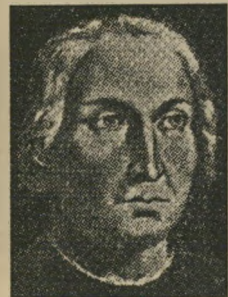
אנשי המוסר, השב"כ ואמ"ן, עם כל הכבוד להם, אינם רפובליקה בפני עצמה, אף שלעיתים זה נראה כך. והאחרון הכלכלי האירופי, הכולל ממלכות כמו הולנד וקז'וליות כמו איטליה, אינן "קהילה", אלא סתם "קהילה".  
מדוע, אם כן, כה רבים מרבים על "קהילה" כאשר הם מתכוונים ל"קהילה"? פשוט מאוד: זה נשמע מפואר יותר. הוא הדין לגבי מישפט כמו "שיעור הגירושין גבוה בגיל 30 עד 40". הכוונה אינה לגילאים, אלא פשוט לגילאים. גילאים הם אנשים בני גיל מסויים. למשל: כל גילאי 18 נדרשים להגשים לצבא, מלבד בחורייהשיבה הממיתים עצמם באוהלה של תורה.

"גיל" הוא מושג פשוט ויפה. לכן הוא נפסל על-ידי בורים, כמו כל המילים הפשוטות והיפות. במקומן ממצאים מילים מנופות וארוכות, שבהן משתמש הדובר-הבור על-מנת לע" שות רושם על שומעיו.  
"על מנת?" "מדוע על-מנת? מדוע לא כרי?"  
על כך בפעם אחרת.

## מי גילה את מי?

בשנת 1492 התגלתה אמריקה. נכון לא דובים ולא יער.

אמריקה לא "התגלתה" מפני שאמריקה היתה גלויה לאמריקאים. היא לא היתה יבשת ריקה מאדם. היו בה אומות, אשר יצרו תרבויות מפוארות, ושמכתינות וסימיות אף היו "מתקדמות" יותר מאשר התר-



קולומבוס

בות, האירופית, האירופים היו "מתקדמים" יותר בטכניקה, ובעיקר בטכניקה של רצח המוני באמצעות כלי-ידיה.

קולומבוס גילה את אמריקה לאירופים, ובאותה המידה גילתה אמריקה את הגזע הלבן, לרוע מזלה. מי שאומר "גיל" לו את אמריקה, מתכוון לומר שרק מה האירופים ראו חשוב.

עניין סמאנטי? לאו דווקא. זהו עניין של השקפת-עולם, כמובנו המילולי של המושג. הדרך שבה משקיפים על העולם. על כך נטשו עכשיו בעולם ויכוח חריף, בעיקר בקרב ההיסטוריונים. כמעט כל ההיסטוריה שנכתבה על-ידי בני הגזע הלבן היא ההיסטוריה של הגזע הלבן. "התרבות" היא התרבות הלבנה, המעשים ההיסטוריים הם מעשי הגזע הלבן. העת העתיקה (יוון ורומא), ימי-הביניים (אירופה) והעת החדשה (אירופה כובשת את העולם).

כמעט בכל ספרי-היסטוריה אירופי הגון, ובעיקר כמעט בכל ספרי-הלימוד הנלמדים בבתי-הספר של אירופה ואמריקה, זוהי התמונה. תמונה אירופית-לבנה. כל השאר — התרבויות האדירות של המרחב השמי, עמק-היאור, סין, הודו והיבשת האמריקאית ("האינדיאנים"), שם מעליב שהודבק לאמריאים המקוריים על-ידי בורים לבנים, שחשבו כסעות שהם הודים) — זוכה באיכוך צדרי, מיסני. וגם זה רק מכחינת השפעתן של התרבויות האלה על אירופה.

מכיוון שלא למדתי בנימסיה ובאנוניברסיה, לא נפלתי קורבן לשיטת-מזח זו. בגיל צעיר מאוד נפל לידי סיפרו המונומנטלי של אוסוולד ספנגלר, שקינח המערב, שניסה לפחות, ליצור היסטוריה עולמית, וזללות ריתמית אחיד לתרבויות המיוחד והמערב. אחרי-כך שקעתי כסיפרו המוני ומנטלי עוד יותר של ארנולד טוינבי, שפרש יריעה עולמית אמיתית. הוא התייחס בכבוד שווה לקיסרות של מינג בסין, לתרבות המאיה במכסיקו ולתרבות הרומאית באירופה. אולם למרות מיפעל-ענק זה, הריעות הקדומות ממשכות לשלוט ככפיה. עכשיו קמה תנועה נגד "האירוצנטריות", המרכזות האירופית.

היכן עומדים אנחנו בוויכוח זה? אנחנו משחקים כדורסל באירופה וכדורגל בניו-יורק, אבל התרבות שלנו נולדה באסיה, שפתנו היא שמית, וההיסטוריה שלנו קשורה במרחב הזה. ליצירה התרבותית הישראלית היתה השפעה עצומה על אירופה, באמצעות תורתו של ישוע מנצרת, אך גם תורתו של ישוע היתה במקורה שמית ואסיאתית. צירוף התנ"ך והברית החדשה לתרבות האירופית היה אקט של סיפוח תרבותי. איננו שייכים לאירופה. השפעתו על התרבות האירופית, ובני הפוורה היהודית באירופה השתתפו כיהידים ביצירה התרבותית האירופית. אך האומה הישראלית הקדומה והאומה הישראלית החדשה שייכות למרחב האסיאתי הזה.

לכן הייתי מצפה לכן שמלומדינו יתמו את תרומתם למאבק במרכזות האירופית. הרי הקודש-ברוך-הוא לא אמר לעיראקי הווא: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל חופי הראנובה...".

איך זה מסתדר עם התמונה שיש לנו על אנגליה, הארץ הכי CIVILISED בעולם? (איך לתרגם "סיוולייזד"? זה לא "תרבותי", ולא "ממורבת". משהו הנוגע לתרבות-החיים, למירקם החיים עצמם).

יש לי בעניין זה תיאוריה, שכבר הוזכרת אותה לא-אחת. אין עם אנגלי אחר. יש שניים.

יש אנגליה אשר יצרה את מיסגרת-החיים המתורבתת ביי-



תר בעולם, אנגליה של שפה עשירה, של שירה נהדרת, אני גליה של ג'נטלמנים (אנשים עדינים) וליידיס, של התחשבות בנות, בנות, של עידון אורחות-החיים, של בתי-הספר ה"ציי ברויים" (שהם פרטיים), של אוכספורד וקיימברידג' והבייבי סי. של חוש-הדומור המיוחד, התיאטרון ואהבת בעלי-החיים. יש אנגליה של חובבי-הכדורגל, של "המעמדות הנמר כים", של פראות כבושה הפורצת-מדי פעם, של ברוטליות ועיתוני-הזבל.

יתכן שוהי התוצאה של שנת 1066, כאשר הנורמנים פלשו לאנגליה וכבשוה. המקומיים היו אנגלרס-אכסים, בני שבטים גרמניים וצפוניים פראיים. הכובשים הנורמניים, גם הם צפוניים במקורם, עברו תהליך של עירון צרפתי. הם הפכו לאצולת המרינה, ודיכאו את האנגלרס-אכסים בלי-רחם. "הרבר ניכר היטב בשפה האנגלית של ימינו. כמעט כל המילים הקשורות במחשבה מופשטת ובחפצים יקרים הן ממוצא צרפתי. כמעט כל המילים הפשוטות הן ממוצא גרמני. ההבחנה היא ברורה לגמרי.

כימי המנדאט בארץ ראינו את ההבדלים כמו עינינו. כל הקצנייה של הצבא וכל ראשי המישטר היו ג'נטלמנים. כל החיילים הפשוטים, אנשי-היבולשת והשוטרים היו בני המעמד דות הנמוכים. כאשר הושווה זאב ובוטינסקי את אנגליה לר"ר ג'קל ומיסטר הייד (הוא התכוון לאנגלים בכתים ולאנגלים במשכות) קלע לכול, אם כי לא הבין את מקור התופעה. תרבות החיים האנגלית היא כלי-כך נהדרת רווקא בשל כך. המעמד התרבותי יודע שהוא יושב על הרגעים של פראות, העלול להתפרץ בכל רגע, ועל כן יצר מעטה תרבותי חזק במיוחד.

בין השאר יצר אפיקים בלתי-מיוקיים יחסית לפורקן היצרים האפלים יותר: מיגרשי-כדורגל, עיתוני-זבל ועוד.

## אל תשכחו את השתייה!

דובר של החברה להגנת הטבע שוחח בטלוויזיה על טיולי-פסח, ויעץ למטיילים לקחת עימם "שתייה". משום-מה לא אמר להם לקחת עימם "אכילה".

איך לוקחים "שתייה"? אפשר לקחת משקה במימיה, אפשר לקחת משקאות שונים בבקבוקים. אבל "שתייה" אינה אלא הפעולה של הכנסת נוזלים אלה לגוף.

זהו אחד השיבוישים, המשחיתים בהדרגה את השפה העכ" רית המדוברת והכתובה. הוא מיותר לגמרי. אין כל פסול במילה "משקה".

אני משתדל להבין את מקורם של שיבוישים. האם מסתתר בהם הגיון כלשהו? מה מקורו של שיבוש זה? יתכן כי המילה "משקה" הפכה, כסלנג, מושג נרדף ל"משקה חריף", אלכוהולי. אם כל "משקה" מכיל אלכוהול, יש צורך במילה חדשה לנוזל שאין בו מן הטיפה המרה, ומאכן — "שתייה". אולי. ואולי יש למישהו תיאוריה אחרת.

באחרונה אוהבים לדבר ולכתוב על "קהילה". יש "קהילה מודיעינית". יש "קהילה הכלכלית האירופית". יש "קהילה מודיעינית", יש "קהילה מודיעינית", יש "קהילה אירופית", כשם שיש קהילה יהודית או קהילה של האי רייקירשנה. ציבור של אנשים. תורה צויתו לנו משה, מורשה קהילתי יעקוב.

המילה החדשה "קהילה" הומצאה אך ורק כתרגום למילה האירופית "רפובליקה", כלומר מדינה שאין בה מלוכה. (ר"פובליקה" נובעת מן המילים הלאטיניות רס פובליקוס, כלומר "עניין הציבור").

הזומתי לבלות יום עם סירות גיבעתי, היחידה שהיא אי-כ שהו הירשת של שוטני שוטנון.

ראיתי אימונים של קורס מסכפים, התקפה מחלקתית על יעד מבוצר. זה לא היה שונה בהרבה ממה שלמדנו אנתנו בקורס מסכפים במילחמת-העצמאות, מלבד ההבדל העצום בכוח-האש. ראיתי את החיילים רצים ומזיעים, גופלים וקופי צים, וליבי היה איתם.

קיבל את פניי מפקר, עמוס, סרן צעיר, חובשי-כיפה, בחור סימפאטי מאוד, פתוח, נכון. ראיתי שביחידת-עילית זו יש תעורבה של הכל — בני-קיבוצים כחול-עיניים ואתיופים, חילוניים ורתיים, בני-שמנת ובני עירודת-פיתוח, לפי מיטב המסורת של גיבעתי של פעם.

בדרך ביקרנו במצורת-יאוב (המיפלט על ההר"), ובה הסימנים של אלפי הכרורים אשר ירינו לעברה, בניסיונות-השווא שלנו לכבושה בהסערות-דגלים. ביקרנו ליד אנדרטת הגרוד שלי, 54, ועליה השמות של 120 הרוגי. יום של חוויות. אך החוויה העזה לא נבעה ממראה חיצוני כלשהו. היא באה מבפנים.

במשך כל היום התלבטתי: מה יחסי לצה"ל? מה יחסי לגיבעתי?

אני חצוי בליבי. כמה מן החוויות הזקות ביותר של חיי, רגעים בין חיים ומוות, קשורים בצה"ל. גאותי על חטיבת גיבעתי, שהפכה למה שהפכה בשעתו גם תודות לחיילים קטנים כמוני. אבל אינני יכול להתעלם מ"מישפט גיבעתי", ולדברים המחרדיים שגולמו בו. ואינני יכול להתעלם מן התפקוד שמי מלא כיום צה"ל בשטחים הכבושים, כמיסטר קולוניאלי לכול דבר.

כאשר הרחתי את ריח אבקה-שריפה, ושמעתי את קולות הירי, לא יכולתי שלא לשאול את עצמי איך יתנהגו חיילים אלה, אם יופעלו מחר בעזה. מה יעשה המפקד הסימפאטי הזה, בחור-חמד, כשהיה עליו להתמודד עם "התפרעות" של ילדים ברפית, המניפים את דגלים הלאומי?

ומאידך: אני יודע שהמדינה יוקה לצבא חזק, יעיל, מאומדן-היטב. בעולם האכזרי שלנו, מי שאינו מוסגל להגן על עצמו אינו בר-קיימא. זה נכון בימי-שלום כמו בימי-מלחמה. ואם בחרים כאלה לא יילכו לצבא, מי יילך?

רגשות מהוללים. אילו הייתי דתי, כמו המארח שלי, הייתי מתפלל: אלוהים, הוצא את הבחורים האלה מן המצב המביש הזה: שחרר את כולנו מן הכיבוש!

## צ'ארלטון מוס

יצאת-מצרים היא המיתוס היסודי של ע"ישראל. במשך אלפי שנים הלהיב את דמיון מיטב האנושות.

והנה בא סוחר-צלולרי, בעל-מלאכה ציני של סרטי סוג ז', והעז לפרוט את האפוס האדיר הזה לפרוטות העלוכות של סרט קולק. על חוצפה מונר-מנטלית זו בוודאי הגיע לסטיל דה-מילי איזשהו פרס. אולי ציון כספרה-שיאים של גינס, כערי-מת-הזבל הגדולה ביותר בתולי-רות הקולנוע.



הסטון

המיל מת, אבל הטלוויזיה הישראלית עדיין חיה (איכש' חו). והיתה לה החוצפה הנוראה להציג את הזבל הזה בשני המי-שכים בפסח.

איני יודע מי קובע כיום דבי רים כאלה בטלוויזיה. יהיה אשר יהיה — איך העז להציג רבר כזה לילדי ישראל?

כל ילד השומע את סיפור יצאת-מצרים מעלה בדמיונו את הרמויות ההירויות של משה ופרעה, אהרון וקורח, כיד דמיונו העשיר, והן רמויות גדולות, חיות, מופלאות. אך כל ילד שראה את הקיטש העילג הזה על המרקע יראה מעתה את משה ופרעה וקורח ברמותן של בובות-הצלולרי כמו צ'ארלי טון הסטון — בובות בלי נשמה, בלי עומק, בלי כלום. זהו רצח!

## אנגליה האחרת

אין אלה ימים קלים לאנגלופילים כמוני, חובבי התרבות הבריטית.

תחילה האסון במיגרשי-הכדורגל בשפילד. עיתון צרפתי כתב: "באנגליה מתייחסים אל חובבי-הכדורגל כאל חיות, והם מתנהגים כמו חיות".

אחרי-כך האתה הטלוויזיה שלנו מה מתרחש בתלקה-ארי של העיתונות הבריטית. גם שבט אפריקאי פרימיטיבי היה מתבייש בעיתונים פרימיטיביים כאלה, שאין בהם דבר מלבד מין, אלימות, גסות-רוח ורכילות על בית-המלוכה.